

SINOPSIS DE LES CLASSES

Curs 2022 -2023

2on Trimestre

10**MIQUEL CABAL GUARRO**RÚSSIA, UN MÓN HISTÒRIC A PARTIR DE LA CULTURA

Aproximació a la realitat sociocultural de la Rússia dels segles XIX i XX a partir d'algunes fites històriques rellevants i d'algunes figures destacades dels àmbits literaris i artístics. Es tindran en compte sobretot els autors i les obres que el conferenciant ha traduït els darrers vint anys.

11**MARIONA MILLÀ SALINAS**PICASSO JOVE/PICASSO GENIAL, TRANSFORMACIÓ, TÈCNICA I COMPROMÍS

Picasso, un dels artistes més grans que mai ha donat el món de l'art, construeix, des de la infantesa fins a la vellesa, un món inigualable d'imatges i d'emocions que revoluciona el pensament artístic i que travessa les fronteres geogràfiques.

Podem acostar-nos-hi en les xerrades o en les visites al museu Picasso, descobrint les eines i el llenguatge que utilitza per construir tota la seva obra. Analitzarem les estructures, formes, cromatisme, narrativa, discurs... i també ens aproximarem a l'impuls emotiu que palpita dins seu i el fa ser l'artista transformador.

12**BERNAT HERNÁNDEZ HERNÁNDEZ**500 ANYS DEL VIATGE MAGALHÃES-ELCANO. UNA INESPERADA VOLTA AL MÓN

El 10 d'agost de 1519, una expedició de cinc naus i 239 homes va salpar del port de Sevilla amb la missió de trobar una ruta a les Índies Orientals i a les illes de les Espècies navegant cap a ponent. Només la nau Victòria va tornar a ancorar a Sevilla el 8 de setembre de 1522. Després de 1.124 dies de navegació, portava a bord 18 homes famèlics i malalts. Havien realitzat una inesperada volta al món, en un itinerari ple d'angoixes i meravelles que va posar en contacte

natures i cultures molt diverses, aviat unides per la primera globalització protagonitzada pels poders ibèrics. La conferència repassa les fites de la singladura i els protagonismes col·lectius d'aquesta empresa cosmopolita: capitans, religiosos, mariners, esclaus, indígenes asiàtics, amerindis, dones i nens.

13

ENRIC CONTRERAS BARBETA

ELS VIRUS, GRANS ENEMICS I GRANS ALIATS

La paraula virus prové del grec i significa verí. Es poden trobar virus allà on hi hagi organismes vius. Els virus es troben a la frontera entre el què està viu i el què no. No poden viure sols i necessiten multiplicar-se dins d'un hoste, de qui fan servir els seus recursos i nutrients. La seva estructura és molt bàsica i consta de dos o tres parts.

Estructura genètica, en forma d'ADN o ARN, que és la que el virus introdueix a l'hoste i fa que aquest fabriqui nous virus.

Coberta proteica (càpside) que protegeix aquesta mínima estructura genètica.

Membrana externa de greix que els envolta (no la tenen tots els virus)

Només un 1% dels virus te la capacitat d'infectar cèl·lules humanes i ocasionar malalties.

La rapidesa i la freqüència dels viatges així com l'intercanvi comercial entre punts allunyats del planeta afavoreixen la disseminació dels virus i l'aparició de pandèmies. Hi ha virus que ens ajuden a combatre altres malalties. No tots els virus produeixen malalties, és més, alguns ens ajuden a curar-les, per exemple, es poden fer servir virus modificats genèticament, perquè només infectin i destrueixin cèl·lules tumorals i contribuir d'aquesta manera a la curació d'un càncer.

14

DAVID SERRANO BLANQUER

LES DONES DE MERCÈ RODOREDA

Rodoreda construeix les seves novel·les i relats al voltant de l'univers dels personatges femenins: nenes confuses, adolescents que no volen perdre la innocència i adultes que malden per sobreviure i visibilitzar-se en un món d'homes fet per homes. Seguirem el fil d'algun d'aquests personatges femenins per re-construir-ne el seu significat, el seu valor en el seu temps, tan llunyà i tan proper alhora.

15

POL AVINYÓ I ROSELLÓ

JOSEP CARRERAS. LA VEU DE L'ÀNIMA

Josep Carreras és un dels tenors més importants del segle XX. La seva veu ha estat present a tots els grans teatres d'òpera del món, les seves interpretacions dels grans rols de Donizetti, Verdi i Puccini han creat escola i han fet emocionar els públics més exigents. Coneixerem la seva vida des dels seus inicis fins a l'actualitat, repassarem les seves millors gravacions i viurem moments enregistrats únics que ens posaran les emocions a flor de pell.

MANUEL MANONELLES I TARRAGÓ**CONÈIXER I ÉSSER CONEGUTS: JOSEP PUIG I CADAFALCH I EL
NAIXEMENT D'UNA DIPLOMÀCIA DE LA CATALUNYA AUTÒNOMA (1917-1923)**

És coneguda la figura de Josep Puig i Cadafalch com un dels principals arquitectes del modernisme català, amb aportacions rellevants també a la arquitectura noucentista. També ho és, tot i que en menor manera, en les seves facetes d'arqueòleg, historiador de l'art i urbanista. En totes elles va exel·lir, éssent reconegut internacionalment per la seva tasca en tots aquests àmbits. Menys coneguda és la seva trajectòria política, a l'Ajuntament de Barcelona, al Congrés dels Diputats i, sobretot a la Mancomunitat de Catalunya, que va presidir de 1917 a 1923. És d'aquest àmbit institucional que Josep Puig i Cadafalch va desenvolupar la primera política d'acció exterior contemporània catalana. Un fet desconegut fins ara i que coneixem gràcies a un arxiu secret que fou descobert, darrera una paret falsa, l'any 2006, vuitanta-tres anys després d'ésser amagat.

SOM DOS TEATRE**CONEIXEU ROBERT CAPA?**

Robert Capa, és el personatge que es van inventar Gerta Pohorylle i Endre Friedmann.

En aquest text es posa de manifest la invisibilització que va patir la Gerta, la primera dona a cobrir un front de guerra com a corresponsal gràfica, per haver quedat a l'ombra del seu company, Endre.

La motivació per dur a terme una lectura d'aquesta obra parteix no només de la qualitat del text, sinó també de la necessitat de donar visibilitat a referents femenins en tots els àmbits professionals.

JORDI CAMINS JUST**VOLCANS I EL GEL DE L'INFERN**

Amb l'acompanyament de les imatges ens submergirem de manera senzilla en les diferents maneres com es manifesta la calor interna de La Terra i, específicament en els fenòmens volcànics, les seves intensitats i els diferents tipus d'erupcions.

Coneixerem exemples concrets de les conseqüències que els humans n'hem sofert, des de les civilitzacions més antigues fins el recent episodi del "Cumbre Vieja" a l'illa de La Palma.

No passarem per alt els efectes encara més devastadors ocasionats per la combinació de dos elements tan oposats com aquest foc infernal i el gel glacial. Els glaciòlegs treballen sovint en geleres que flueixen per vessants de terrenys volcànics i els seus efectes no ens són aliens. Les interaccions de dues branques de la ciència tan poc conegudes com la glaciologia i la vulcanologia ens ajudaran a gaudir d'una estona apassionant.

AGUSTÍ MARTÍN MALLOFRÉ**EL FUNCIONAMENT D'UN VAIXELL TRANSOCEÀNIC DE LA A LA Z**

En aquesta conferència presentaré un vaixell porta contenidors de darrera generació, coneguts per les sigles Triple E (Economy of scale, Energy efficient and Environmentally improve). Avui són dels més usats amb àmplia diferència gràcies a la seva versatilitat, facilitat de càrrega i descàrrega i àmplia capacitat. Amb 500 metres d'eslora i 60 metres de màniga, aquests vaixells deixen petita la Torre Eiffel. Són autèntics colossos d'acer amb una capacitat de 23.000 TEUS (contenidors) i incorporen els últims avenços tecnològics per aconseguir una major eficiència energètica, i per tant, importants estalvis de costos, maximitzant el confort de la tripulació i reduint l'impacte en entorn mediambiental. Centrem la conferència en la descripció del buc del vaixell, diferenciant els espais de càrrega, l'habilitació dels tripulants i les instal·lacions per la maniobra d'atracament i amarrament a port. Per altre cantó descriurem la sala de màquines i les instal·lacions auxiliars. Finalment descriurem les diferents responsabilitats i les tasques de tots els tripulants, començant pel capità o capitana i acabant per l'ajudant de cuina.

SANTIAGO GIRALT ROMEU
ESCENARIS DE FUTUR EN EL CLIMA

20

La història està plena de grans esdeveniments que han marcat el nostre rumb com a societat. I potser l'esdeveniment més important en la nostra història més recent és la Revolució Francesa (1789-1799 CE), la qual marca la fi de la societat medieval i l'inici de la societat moderna. Però, fins a quin punt aquest gran esdeveniment sols està causat pel col·lapse d'un sistema social i econòmic que ja no donava més de sí? Quin paper van jugar altres variables com el clima o les erupcions volcàniques, si és que van jugar-ne algun? O, per contra, podríem acabar parlant de determinisme natural? I el que és més important, què podem aprendre d'aquest fet en relació a l'actual increment de temperatures causat per l'emissió de gasos d'efecte hivernacle? En aquesta xerrada examinarem amb detall i debatrem tota una sèrie de conceptes que ens permetran entendre millor la relació entre la nostra societat i el clima.

LLUÍS CAELLES GARRETA
UCRAÏNA, LA GUERRA QUE NO ESPERÀVEM

21

L'atac de Rússia a Ucraïna i la guerra que se n'ha derivat ha estat un sotrac per tothom. Ningú no l'havia vist a venir. Rússia, un país poderós i rellevant al món, ha llençat una invasió a gran escala contra un estat veí. Míssils i bombes han caigut sobre ciutats europees. La població civil és víctima directa dels atacs. Milions de persones han fugit d'Ucraïna, buscant refugi a la Unió Europea i a altres països. L'exèrcit rus ha deixat al seu pas un rastre d'indícis de tortures, assassinats i crims de guerra. Les tropes ocupants han robat i saquejat amb impunitat per molts dels llocs on s'han desplegat. L'exèrcit ucraïnès, contra els pronòstics generalitzats, no només ha resistit, sinó que ha fet recular les tropes russes. El Kremlin, que preveia doblegar un país en una setmana gairebé sense lluitar, es troba en una posició complicada. Tan complicada que amenaça amb l'ús d'armes nuclears, l'últim recurs. Mirarem d'explicar què ha passat, què passa, què pot passar, i com els periodistes ens esforcem a informar sobre el terreny de la catàstrofe de la guerra.